

Євгенія Захарченко

аспірант кафедри організації театральної справи,
КНУТКіТ

e-mail: evgeniabalakina@bigmir.net

Yevheniya Zakharchenko

postgraduate student of the Department of Theater
Management, Kyiv National I. K. Karpenko-Kary
Theatre, Cinema and Television University

orcid.org/0000-0002-3472-1119

Організаційно-творчі особливості діяльності приватного французького театру «Рів Гош»

Organizational and creative features of the private French theater Rive Gauche

Анотація. Досліджено історію та головну мету створення приватного французького театру «Рів Гош». Розглянуто діяльність театру «Рів Гош», його становлення (зокрема роль Е.-Е. Шмітта), організаційні та творчі особливості, отримані нагороди. Проаналізовано репертуарну політику, а саме період прокату вистав, від заснування театру до 2017 року включно, а також політику формування ціни продажу квитків.

Ключові слова: приватний театр, діяльність театру «Рів Гош», організаційно-творчі особливості діяльності, репертуар, ціна.

Постановка проблеми. Театр є одним із провідних видів мистецтва, що відіграє помітну роль у збереженні національної самобутності, формуванні духовних та естетичних цінностей суспільства. Споконвіку театр був невід'ємною частиною життя людини. Тут не лише відпочивали від сірих буднів, але й наповнювалися енергією, натхненням.

Театр відіграє дуже важливу роль у житті французького народу. Протягом багатьох років театр у Франції шукає нових форм і підходів, щоб підкорити публіку, розбудувати нові відносини між акторами і глядачами. У сучасному світі культурна політика Франції вважається зразком того, як за умов суспільства вільного ринку можна створити досить централізовану систему державного патронату над культурою. Театральне мистецтво Франції розвивається в органічному зв'язку з суспільно-культурними процесами національного культуротворення і є важливою складовою європейської культури. Державна культурна політика сучасної Франції формує принципи та засади творчого, фінансово-економічного, кадрового наповнення театральної практики не лише у державному секторі, а й також у приватному.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відповідно до статті «Бум незалежних театрів» (оглядова довідка за матеріалами преси, Інтернету та неопублікованими документами 2017–2018 рр.), підготовленої завідувачем відділу наукового аналізу і узагальнення інформації І. Ю. Бурнашовим [1, с. 2], незалежний театр — це театр приватної форми власності, діяльність якого наближена до західних моделей антрепризи, коли продюсер чи режисер збирає трупку під окремий проект, не створюючи

постійного колективу. Серед них розрізняють приватні театри (не мають державного фінансування), які можуть бути проектними (без постійного репертуару) чи на зразок державних — репертуарними. Центром театрального життя Франції є Париж. Там діють понад сімдесят театрів, загальна місткість яких складає понад 35 тисяч місць. Разом із тим парижани і гості французької столиці дуже люблять не лише національні, а й приватні театри, передусім ті, де свого часу були здійснені постановки п'єс відомих драматургів: Жюльє Ромена, Жана Кокто, Альбера Камю, Жан-Поля Сартра та інших.

Французький досвід організації театральної справи та розбудови організаційно-творчої діяльності приватних театрів може сприяти покращенню організації театральної справи в українському театральному просторі, саме тому головною метою статті є розглянути організаційно-творчі особливості діяльності приватного театру Парижа на прикладі діяльності приватного театру «Рів Гош».

Виклад основного матеріалу. Театр «Рів Гош» (Le théâtre Rive Gauche, в перекладі з французької мови — «Театр лівого берега») — це приватний паризький театр, розташований в 14-му окрузі Парижа. Він належить компанії Société des spectacles Edgar («Товариство вистав Едгар»), яка також володіє кафе Едгар і театром Едгар, розташованими в тому ж районі.

Приміщення театру — це колишнє кабаре Монпарнас, яке потім перетворили на кінотеатр. З 1986 року тут працював Великий театр Едгар, створений Аленом Малле, а у 1994 році йому на зміну прийшов театр «Рів Гош».

Вистави, поставлені в театрі «Рів Гош», отримали престижні нагороди:

– премію «Мольєр» Філіпу Аврону за моновиставу в 1999 році;

– премію «Мольєр» за найкращу комедійну виставу «Ladies Night» за п'єсою Ентоні Маккартена, Стівена Сінклера і Жака Коллара;

– премію «Мольєр» Паскалю де Бойсону за найкращу адаптацію п'єси «Погляд» у 2003 році;

– премію «Мольєр» за найкращу виставу приватного театру і найкращому актору Лорану Терзієву в 2010 році за виставу «Костюмер» Рональда Харвуда, режисер-постановник Лоран Терзієв.

Глядацька зала театру «Рів Гош» розрахована на 400 місць.

Нині директором театру є Брюно Метцгер, художнім керівником — Ерік-Емманюель Шмітт.

Ерік-Емманюель Шмітт — всесвітньовідомий письменник і драматург, доктор філософії. Дисертацію захистив у 1986 році у Вищій школі Парижа на тему «Дідро і метафізика» і тривалий час викладав філософію у вищих навчальних закладах Франції, зокрема в Шербурзі.

Як письменник Ерік-Емманюель Шмітт став відомим у 1991 році після публікації першої драматургічної роботи «Ніч у Валоні». Та світову славу йому приніс сценарій «Відвідувач», написаний у 1993 році, за який автора нагородили багатьма літературними і театральними преміями.

Ерік-Емманюель Шмітт, вихований батьками в дусі атеїзму, заявляв про те, що він агностик, але віднедавна відомий автор визнав важливість релігії у своїй творчості та оголосив себе християнином.

Письменник є громадянином двох країн — Франції та Бельгії.

Твори Еріка-Емманюеля Шмітта перекладені 40 мовами світу та поставлені у 50 країнах.

Здобутки Еріка-Емманюеля Шмітта, всесвітньовідомої творчої особистості, не залишили байдужими і нашу країну. У 2013 році в Україні він отримав медаль за розвиток культури та мистецтва — це українська найвища культурна відзнака за творчий внесок у світову культурну спадщину.

Ерік-Емманюель Шмітт написав першу п'єсу «Ніч у Валоні» в 30 років — про суд над Дон Жуаном. Написавши п'єсу, він надіслав її актрисі, яка йому дуже подобалася. Прочитавши, акторка захопилася нею і відкрила для Еріка-Емманюеля Шмітта двері театру — це був «Театр комедії» на Єлисейських полях. І його кар'єра почалася саме в тому театрі [2].

Ерік-Емманюель Шмітт писав п'єси для театрів та мріяв мати свій. Але всі фахівці не радили йому займатись організацією театральної справи. Стверджували, що це недоцільно та небезпечно, йому буде важко керувати театром, а як автор він може писати п'єси для всього світу, адже вони популярні. Довгий час Ерік-Емманюель Шмітт слухав. Але бажання створити свій театр було його дитячою мрією і з роками стало сильнішим.

Раптово життя прискорило здійснення бажання Еріка-Емманюеля Шмітта. У 2009 році Фонд Анни Франк звернувся до кількох драматургів в Європі, щоб вибрати одного і зробити нову адаптацію «Щоденника Анни Франк» для театру.

Ерік-Емманюель Шмітт охоче взяв участь у конкурсі, в успіх якого не дуже вірив, але несподівано отримав перемогу. Щоб краще підкреслити важливість історичного контексту, універсальність повідомлень, витончену чутливість Анни Франк, він написав п'єсу, яка представляє «Щоденник» Анни Франк очима її батька Отто Франка, єдиного, хто залишився живий після нацистського винищення сім'ї.

Постановку п'єси в Амстердамі тимчасово було відкладено. Згодом Фонд Анни Франк вирішив, що п'єсу буде спочатку поставлено в Парижі. Сповнені ентузіазму, Ерік-Емманюель Шмітт і Френсіс Хюстер відвідали із пропозицією постановки п'ять театрів Парижа, та всі їм відмовили, кажучи, що це надто важко, п'єса занадто серйозна, а парижани просто хочуть, щоб їх розважали.

Це призвело до того, що Ерік-Емманюель Шмітт і Брюно Метцгер за підтримки Френсіса Ломбреля за кілька тижнів купили у 2012 році театр «Рів Гош». Цей театр, у порівнянні із іншими, які вони відвідали, видався їм ідеальним для їхньої мистецької пригоди. Брюно Метцгер, котрий присвятив п'ятнадцять років, підтримуючи Еріка-Емманюеля Шмітта як літературний агент і продюсер театру і кіно, висловив впевненість, що «взяти» театр — це не мрія, це віраж, це не точка прибуття, це — відправна точка [4].

Публіка та преса радо вітали Еріка-Емманюеля Шмітта і його колег. Вистава «Щоденник Анни Франк» мала великий успіх і довела, що ставку на інтелект й емоції аудиторії було зроблено правильно. Дружні стосунки театру розвивалися із митцями Френсісом Хюстером, Стівом Суїсса, Стефані Жарра, Жаком Рувероллі та всіма тими, хто приєднався до Еріка-Емманюеля Шмітта.

Після того як Френсіс Ломбрель пішов, до колективу приєдналися актор і режисер Стів Суїсса та засновник і керівник міжнародних недержавних організацій Ян ле Кам. Стів Суїсса, котрий здійснив сміливу і успішну постановку «Щоденник Анни Франк», став заступником директора. Ян ле Кам став головою правління театру. Таким чином у 2013 році було сформоване нове керівництво театру «Рів Гош».

Слідом за першою прем'єрою «Щоденник Анни Франк», на сцені театру було поставлено інші п'єси: «Месьє Ібрагім» режисерів Анни Буржуа та Френсіса Лаланна, «Справедливо чи ні» Рональда Харвуда в постановці Оділь Руар, потім популярний «Білі Холідей» у постановці Еріка-Емманюеля Шмітта з Віктором Лазло — вистава, що продемонструвала небайдужість театру «Рів Гош» до музики й використала можливості виняткової акустики театального приміщення, а також «Зіткнення» Білла С. Девіса у перекладі Жана Піата у постановці Стіва Суїсса із Френсісом Хюстером і Деві Сарду в ролях.

Сезон 2013–2014 років відкрили дві світові прем'єри: «Міс Карпентер» Маріан Джеймс і Себастьяна Марньє

і «The Guitrys», нова п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта у постановці Стіва Суйсса.

Театр «Рів Гош» пишається своєю програмою, що орієнтована на сучасне мистецтво та нові форми театральної естетики, які використовують у своїх постановках режисери.

Для французів в більшості випадків піти до театру означає також сходити на вечерю до ресторану. Театр «Рів Гош» і більшість приватних театрів Парижа враховують це у своїй діяльності. Буфет у театрі відсутній.

Місцезнаходження театру є дуже зручним — в кількох хвилинах від метро, на вулиці з великою кількістю ресторанів та кафе, а також поруч з іншими театрами (театр «Едгар», Театр італійської комедії, театр «Монпарнас», який має дві зали у двох різних будівлях), що є плюсом для театру, адже якщо на виставу немає квитків, глядач може по вечеряти до початку другої вистави чи відвідати інший театр. Мінусом у розташуванні є відсутність паркувальних місць для авто поблизу театру.

Приміщення театру досить невелике, зала розрахована на 400 місць, а перед входом до зали є фойє з касою для продажу квитків, гардероб, де також здійснюють продаж книг, написаних Еріком-Емманюелем Шміттом, і столик із безплатною рекламною продукцією, програмами та інформацією про вистави.

У фойє глядачі очікують початку вистави. За тридцять хвилин до початку двері зали відчиняються, адміністратори запрошують глядачів. Вони приділяють увагу кожному глядачу і допомагають знайти свої місця, відповідно до куплених квитків.

Сцена театру «Рів Гош» досить невелика. Це пояснюється тим, що театр здійснює постановки, в яких грають максимум чотири актори, і використовує у своїх постановках мінімум декорацій. Таким чином театр економить кошти на декораціях, але це не заважає здійснювати досить цікаві постановки, популярні у глядачів.

Після вистави глядачі завжди можуть п'ятнадцять хвилин поспілкуватись з акторами, режисером і художнім керівником театру та отримати автографи.

Часто театр виконує дві вистави на день — о 19:00 та 21:00. В літній період театр також працює, але за іншим графіком: вистави грають о 17:00 та 19:00. При цьому театр економить кошти завдяки тому, що актори суміщають посади. Коли одні актори грають виставу, інші в цей час зустрічають глядачів, працюють у гардеробі тощо. А під час другої вистави вони міняються ролями. Таким чином актори не шукають нового місця роботи, вони отримують дві заробітні платні, а театр не шукає собі додаткового обслуговувального персоналу.

У штаті театру «Рів Гош» працює 25 осіб.

Театр очолює директор (Брюно Метцгер), який призначає помічника.

Також до адміністративно-управлінського складу театру входять голова правління (Président du Conseil d'administration), заступник директора (Directeur associé), головний адміністратор, помічник адміністратора, відповідальний за комунікації та продаж квитків, відповідальний

за рекламу та пресу, відділ кадрів та партнерства з організаціями, касири театру, відділ роботи з глядачами та навчальними закладами [5].

Художнім керівником театру є Ерік-Емманюель Шмітт. До художнього персоналу театру входять завідувач художньо-постановочної частини (Régisseur Général & Responsable Technique) та режисер вистав, який працює на постійній основі.

Решта працівників театру виконують різноманітні організаційні обов'язки.

Близько 20 осіб театр наймає за короткостроковими чи довгостроковими контрактами.

Керівництво театру вважає, що театр повинен бути доступним для всіх. Театральна зала на 400 місць була розподілена залежно від комфортності місць на п'ять зон. Повна ціна квитка станом на 2016 рік варіювалась від 12 до 40 євро:

- 40 євро — категорія «Золоті місця» (перші 5 рядів партеру);
- 30 євро — перша категорія (з 6 по 11 ряд);
- 25 євро — друга категорія (з 11 ряду);
- 18 євро — третя категорія (останні місця);
- 12 євро — четверта категорія (місця з обмеженою видимістю, найменшого комфорту).

У 2017 році було змінено категорії місць і додано нову категорію квитка за єдиною ціною (unique). Було запроваджено такі ціни на квитки, залежно від категорії місця та вистави:

- категорія «Золоті місця» — від 27 євро до 45 євро;
- перша категорія — від 19 євро до 36 євро;
- друга категорія — 27 євро;
- єдина категорія (ціна на всі місця в залі незмінна) — 19–20 євро.

Для збільшення відвідуваності театру керівництво запровадило широкий вибір знижок і спеціальних пропозицій. Ці пропозиції діють для всіх молодих глядачів віком до 26 років, сімей або компаній друзів (знижка у 20% на покупку п'ятого та наступного квитків), для тих, хто планує візит до театру заздалегідь (пропозиція «Early Bird» зі знижкою у розмірі 3–5 євро при бронюванні за понад 30 днів заздалегідь).

Водночас, оскільки активне життя Парижу не завжди дозволяє спланувати візит до театру завчасу, створена акція «Last Minute»: в день вистави знижки сягають від 20% до 50%.

І, звичайно, театр надає знижки для шкільних груп.

Директор театру «Рів Гош» Брюно Метцгер відзначає, що театр ставить собі за мету, щоб глядачі отримували задоволення від вистав і поверталися до театру знову і знову, аби передивитися вже побачені вистави та відкрити для себе нові.

Покупка квитків на вистави театру доступна в декілька способів. Квитки можна забронювати онлайн на сайті театру «Рів Гош». Можна вибрати час вистави та кількість місць. Оплата здійснюється за допомогою кредитної картки, що є абсолютно безпечним. Є можливість переглянути розташування місць, доступний план залу.

Комісія за бронювання квитків на сайті театру є нижчою, ніж в інтернет-компаній-посередників з продажу квитків. Глядачі можуть або роздрукувати квитки на принтері, або за номером бронювання отримати квиток безпосередньо у касі театру. Квитки можливо забронювати по телефону з вівторка по суботу з 11:00 до 21:00, а також у неділю з 11:00 до 15:00 та в понеділок з 11:00 до 19:00.

Квитки також можна забронювати за телефоном у централізованій службі бронювання квитків на вистави приватних театрів RESA THÉÂTRE, сплативши комісію (0,40 євро за хвилину + додаткову плату для мобільних пристроїв) або на веб-сайті цієї служби та у торговельній мережі (магазинах Fnac, Carrefour, Printemps Haussmann, Virgin, Galeries Lafayette, Auchan, Leclerc та інших).

Ціна квитків залежить від категорії місць. При бронюванні на сайті театру «Рів Гош» до ціни квитків додається комісія (див. таблиці 1 та 2). Ціни на квитки можуть змінюватися залежно від пори року та вистав.

Таблиця 1. Ціна квитків при бронюванні на сайті театру «Рів Гош» станом на 2016 рік

Категорії місць	Ціна (+ комісія)
«Золота» категорія	36 євро (+ 4 євро)
Перша категорія	30 євро (+ 3 євро)
Друга категорія	25 євро (+ 2 євро)
Третя категорія	18 євро (+ 2 євро)
Четверта категорія	12 євро (+ 2 євро)

Таблиця 2. Ціна квитків при бронюванні на сайті театру «Рів Гош» станом на 2017 рік відповідно до вистави

Категорії місць	Ціна (+ комісія)
«Відвертість»	
«Золота» категорія	45 євро (+ 4 євро)
Перша категорія	36 євро (+ 3 євро)
Друга категорія	27 євро (+ 2 євро)
«Дама від “Максима”»	
«Золота» категорія	25 євро (+ 4 євро)
Перша категорія	19 євро (+ 3 євро)
«Пес»	
Єдина категорія	19 євро (+ 2 євро)
«Шлюби»	
Єдина категорія	19 євро (+ 2 євро)
«Марі Тюдор»	
Єдина категорія	20 євро (+ 2 євро)

Театр прагне залучити до перегляду вистав молодих людей віком до 26 років. Для них театр запровадив

можливість бронювання квитків на сайті театру за доступними нижчими цінами, що не залежать від дня тижня чи вистави (станом на 2016 рік, див. таблицю 3).

Таблиця 3. Ціна квитків при бронюванні на сайті театру «Рів Гош» для глядачів віком до 26 років

Категорії місць	Ціна з врахованою знижкою (знижка в євро)	Знижка у відсотках
«Золота» категорія	20 євро (-16 євро)	45 %
Перша категорія	16,50 євро (-13,50 євро)	45 %
Друга категорія	12,50 євро (-12,50 євро)	50 %
Третя категорія	11 євро (-7 євро)	49 %

Ціни можуть змінюватися залежно від пори року або повних тарифів на вистави.

Також молоді люди віком до 26 років можуть придбати квиток за нижчими тарифами без бронювання квитків. Пропозиція діє по понеділках, вівторках, середах, четвергах і п'ятницях тільки для купівлі квитків у день вистави. Ціна місць першої та другої категорії складатиме 10 євро, але за умови пред'явлення посвідчення особи.

Пропозиції купівлі квитків за нижчими цінами діють лише безпосередньо при бронюванні квитків по телефону у будь-який день, окрім 24 та 31 грудня.

У 2017 році театр заохочує відвідувати вистави публіку, молодшу за 30 років. За наявності документу, що підтверджує вік до 30 років, у глядачів є можливість отримати знижку за попереднього бронювання або за акцією «Last Minute» без додаткової плати за бронювання.

На виставу «Відвертість» у категорії «золоті місця» ціна становить 25 євро (звичайна вартість — 45 євро), а у першій та другій категорії — 15 євро (звичайна вартість — 36 євро і 27 євро відповідно). На вистави «Дама від “Максима”» у першій категорії, «Пес» і «Шлюби» — 10 євро (звичайна вартість квитка 19 євро).

Театр «Рів Гош» також пропонує знижки пенсіонерам. За наявності посвідчення, що підтверджує вік від 65 років, є можливість отримати знижку в 5 євро за одне місце, за винятком плати за бронювання.

Якщо людина купує квиток на виставу у супроводі молодих людей у віці до 26 років або онуків, можна отримати знижку «Молоді супроводжуючі», про що потрібно додатково уточнювати в касі театру.

Театр пропонує спеціальні тарифи для відвідин вистав групами від 10 осіб на квитки у категорії «Золоті місця» та у першій категорії: при бронюванні групами, з можливістю вибору певних дат, ціна знижується на 1 євро за кожний придбаний квиток.

Поруч із гнучкою системою знижок та акцій, театр «Рів Гош», враховуючи ситуацію, може пропонувати вистави, ціни на які є значно вищими за звичайні. 31 грудня 2017 року ціни на квитки на вистави «Дама від “Максима”» о 19:00 та «Відвертість» о 21:00 були підвищені майже удвічі (див. таблицю 4).

Таблиця 4. Ціна квитків на вистави 31 грудня 2017 року

Категорії місць	Ціна 31 грудня 2017 року	Звичайна ціна
«Відвертість»		
«Золота» категорія	71 євро	45 євро
Перша категорія	62 євро	36 євро
Друга категорія	53 євро	27 євро
«Дама від “Максима”»		
«Золота» категорія	50 євро	25 євро
Перша категорія	38 євро	19 євро

Щодо репертуарної політики театру, то протягом сезону грають від трьох до чотирьох постановок. Інколи одну й ту саму виставу можуть грати двічі на день. Постановки грають доти, доки не зменшується відвідуваність. Але зазвичай період прокату вистав триває не більше року (див. таблицю 5).

Таблиця 5. Період прокату вистав театру «Рів Гош»

№	Вистава	Період прокату вистави	Місяців у прокаті
1	«Дама від “Максима”» (комедія Жоржа Фейдо)	3 19 жовтня 2017 року по 31 грудня 2017 року	2
2	«Марі Тюдор» (п'єса Віктора Гюго)	3 9 жовтня 2017 року по 11 грудня 2017 року	2
3	«Шлюби» (есе Альбера Камю)	3 27 вересня 2017 року по 20 грудня 2017 року	3
4	«Відвертість» (комедія Джо Ді Пьетро)	3 1 вересня 2017 року по 31 грудня 2017 року	4
5	«Месьє Нуну» (водевіль Жоржа Фейдо)	3 20 травня 2017 року по 30 липня 2017 року	2
6	«Бал» (повість Ірен Немировськи)	3 28 січня 2017 року по 30 червня 2017 року	5
7	«Готель між двох світів» (п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 19 січня 2017 року по 13 травня 2017 року	4
8	«Пес» (новела Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 1 жовтня 2016 року по 26 грудня 2017 року	15
9	«Маленькі подружні злочини» (п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 29 вересня 2016 року по 31 грудня 2016 року	3
10	«Безумство» (п'єса Саші Гітрі)	3 2 червня 2016 року по 30 серпня 2016 року	3
11	«Барбара і людина в червоному пальто» (музична вистава співачки Ребеки Ме та музиканта Ролана Романелі)	3 28 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року	11
12	«Вільні метелики» (п'єса Леонарда Герша)	3 15 січня 2016 року по 29 травня 2016 року	4
13	«Американський Госпел» (гастролі 7 американських співачок)	3 1 грудня 2015 року по 3 січня 2016 року	1

14	«Оскар та Рожева пані» (новела Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 23 вересня 2015 року по 29 листопада 2015 року	2
15	«24 години життя жінки» (новела Стефана Цвейга)	3 10 квітня 2015 року по 3 січня 2016 року	9
16	«Еліксир кохання» (роман Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 14 січня 2015 року по 22 травня 2015 року	4
17	«Гравець в шахи» (новела Стефана Цвейга)	3 13 вересня 2014 року по 29 серпня 2015 року	11
18	«Джордж та Джордж» (п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 22 серпня 2014 року по 4 січня 2015 року	4
19	«Зрада Ейнштейна» (п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 30 січня 2014 року по 22 липня 2014 року	6
20	«Зіткнення» (п'єса Біла С. Девіса)	3 28 квітня 2013 року по 20 липня 2014 року	15
21	«The Guitrys» (п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 24 вересня 2013 року по 4 травня 2014 року	8
22	«Міс Карпертнер» (п'єса Маріани Джеймс та Себастьяна Марньє)	3 12 вересня 2013 року по 5 січня 2014 року	4
23	«Справедливо чи ні» (п'єса Рональда Харвуда)	3 11 лютого 2013 року по 27 квітня 2013 року	2
24	«Білі Холідей» (музична вистава Віктора Лазло)	3 23 листопада 2012 року по 2 червня 2013 року	7
25	«Щоденник Анни Франк» (п'єса Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 5 вересня 2012 року по 30 березня 2013 року	6
26	«Месьє Ібрагім та квіти Корану» (новела Еріка-Емманюеля Шмітта)	3 13 квітня 2012 року по 1 липня 2012 року	3
27	«Дівчина в морі» (музична вистава Жерома Саварі)	3 13 квітня 2012 року по 1 липня 2012 року	3

Із таблиці 5 можна зробити висновки, що кожного сезону театр випускає від трьох до чотирьох прем'єр і грає близько 300 вистав в сезон. Кожна вистава має свій прокатний період, приблизно 3–6 місяців.

У період прокату вистав театру «Рів Гош» готує до випуску нові постановки.

Театр поєднує репертуарну та проектну політику. Є декілька вистав, такі як «Пес» за новелою Еріка-Емманюеля Шмітта та «Зіткнення» за п'єсою Білла С. Девіса, які грали 15 місяців поспіль, оскільки вони мали надзвичайний успіх у глядачів. Саме на прохання глядачів прокатний період цих вистав продовжували декілька разів. Також вистава «Пес» була представлена у 2017 році в Авіньйоні в програмі «OFF» Авіньйонського театрального фестивалю.

Літні відпустки театру здебільшого припадають на липень чи серпень.

Театр «Рів Гош» є авторським театром. Ерік-Емманюель Шмітт придбав його саме тому, що шукав театральний простір для постановки своєї п'єси «Щоденник

Анни Франк». За п'ять років у репертуарі театру було 27 вистав — 10 із них були поставлені за творами Еріка-Емманюеля Шмітта, деякі тексти були адаптовані автором. Крім того він був режисером-постановником окремих вистав і навіть грав у них.

Про це він розповідав в інтерв'ю: «Вийшло це випадково. В моїй п'єсі “Месьє Ібрагім та квіти Корану” був зайнятий відомий співак Франсіс Лаллан. На превеликий жаль, декілька вечорів він не міг грати — його чекали гала-концерти. Тоді я вирішив повернутися до старої театральної традиції: автор заміняє актора, який не може вийти на сцену. Пізніше в моєму романі “Еліксир кохання” я зіграв з балериною Марі-Клод Петрагала» [3].

І на завершення процитуємо слова Еріка-Емманюеля Шмітта про те, що є для нього основною ідеєю у діяльності його театру: «Робити театр — це писати на воді. Вода — це глядачі сьогодні, завтра, і ми прагнемо залишити їм прекрасні спогади», адже вода є найміцнішим і найпотужнішим утримувачем емоційної інформації, яка впливає на людину протягом всього її життя».

Література

1. Бурнашов І. Ю. Бум незалежних театрів: Оглядова довідка за матеріалами преси, Інтернету та неопублікованими документами 2017–2018 рр.) // ДЗК. 2018. Вип. 7/4. URL: http://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_oglyadi/2018/teatr18.pdf (дата звернення: 13.06.2019).
2. Неждана Н. Ерик-Емманюель Шмітт — діалог «двух мозгов» в одном теле // День. 2013. 14 квіт. № 67. URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/kultura/erik-emmanuel-shmitt-dialog-dvuh-mozgov-v-odnom-tele> (дата обращения: 13.06.2019).
3. Шмітт Э.-Э., Коваленко Ю. Ерик-Емманюель Шмітт: «С удивлением открываю в себе славянскую душу» // Культура. 2016. 12 янв. URL: <http://portal-kultura.ru/articles/world/126886-erik-emmanuel-shmitt-s-udivleniem-otkryvayu-v-sebe-slavyanskuyu-dushu> (дата обращения: 13.06.2019).
4. Notre Histoire // Théâtre Rive Gauche. URL: <http://www.theatre-rive-gauche.com/theaterhistory.cfm#nav> (access date: 06.13.2019).
5. Notre équipe // Théâtre Rive Gauche. URL: <http://www.theatre-rive-gauche.com/theaterteam.cfm> (access date: 06.13.2019).
6. Шмітт Е.-Е. Оскар і Рожева пані / пер. з фран. О. Борисюк. Львів: Кальварія, 2009. 96 с.
7. Шмітт Е.-Е. Дитя Ноя / пер. з фран. О. Борисюк. Львів: Кальварія, 2009. 100 с.
8. Les chiffres-clés du Théâtre Privé // Association pour le Soutien du Théâtre Privé. URL: <https://www.astp.asso.fr/LASTP/LE-TN%C3%89%C3%82TRE-PRIV%C3%89/chiffres-cl%C3%A9s> (access date: 06.13.2019).
9. Le Théâtre Privé en chiffres // Le Syndicat National du Théâtre Privé. URL: <http://www.theatrespives.com/le-secteur-du-theatre-prive/le-theatre-prive-en-chiffres/> (access date: 06.13.2019).
10. Théâtre Rive Gauche. URL: <http://www.theatre-rive-gauche.com/nouveau-theatre-eric-emmanuel-schmitt.html> (access date: 06.13.2019).

Висновки. Принципова ознака культурної політики сучасної Франції полягає не лише в тому, що держава виділяє значні кошти на культуру та мистецтво, а перш за все в тому, що за державною фінансовою підтримкою стоїть єдина концептуально продумана та скоординована політика, що базується на певних принципових засадах. Нове розуміння культури та розширення сфери підтримки означали передусім активну державну підтримку для французьких культурних індустрій, в тому числі комерційних.

Показовим для України є також досвід державної підтримки французького театального мистецтва. Значну частку фінансування як державних, так і недержавних театрів забезпечує держава. Держава через свої регіональні культурні центри, які функціонують у кожному районі (департаменті), фінансує театри — державні, приватні, муніципальні, пайові та інші, незалежно від форм власності. Український приватний театр має потенціал для розвитку, і досвід організаційно-творчої діяльності приватних театрів Парижа не завадить.

References

1. Burnashov I. Yu. Bum nezaleznykh teatriv: Ohliadova dovidka za materialamy presy, Internetu ta neopublikovanyimi dokumentamy 2017–2018 rr.) // DZK. 2018. Vyp. 7/4. URL: http://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_oglyadi/2018/teatr18.pdf (access date: 06.13.2019).
2. Nezhdana N. Erik-Emmanuel Shmitt — dialog «dvuh mozgov» v odnom tele // Den. 2013. 14 kvit. # 67. URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/kultura/erik-emmanuel-shmitt-dialog-dvuh-mozgov-v-odnom-tele> (access date: 06.13.2019).
3. Shmitt E.-E., Kovalenko Yu. Erik-Emmanuel Shmitt: «S udivleniem otkryvayu v sebe slavyanskuyu dushu» // Kultura. 2016. 12 yanv. URL: <http://portal-kultura.ru/articles/world/126886-erik-emmanuel-shmitt-s-udivleniem-otkryvayu-v-sebe-slavyanskuyu-dushu> (access date: 06.13.2019).
4. Notre Histoire // Théâtre Rive Gauche. URL: <http://www.theatre-rive-gauche.com/theaterhistory.cfm#nav> (access date: 06.13.2019).
5. Notre équipe // Théâtre Rive Gauche. URL: <http://www.theatre-rive-gauche.com/theaterteam.cfm> (access date: 06.13.2019).
6. Shmitt E.-E. Oskar i Rozheva pani / per. z fran. O. Borysiuk. Lviv: Kalvariia, 2009. 96 s.
7. Shmitt E.-E. Dytia Noia / per. z fran. O. Borysiuk. Lviv: Kalvariia, 2009. 100 s.
8. Les chiffres-clés du Théâtre Privé // Association pour le Soutien du Théâtre Privé. URL: <https://www.astp.asso.fr/LASTP/LE-TN%C3%89%C3%82TRE-PRIV%C3%89/chiffres-cl%C3%A9s> (access date: 06.13.2019).
9. Le Théâtre Privé en chiffres // Le Syndicat National du Théâtre Privé. URL: <http://www.theatrespives.com/le-secteur-du-theatre-prive/le-theatre-prive-en-chiffres/> (access date: 06.13.2019).
10. Théâtre Rive Gauche. URL: <http://www.theatre-rive-gauche.com/nouveau-theatre-eric-emmanuel-schmitt.html> (access date: 06.13.2019).

Zakharchenko Ye.

Organizational and creative features of the private French theater Rive Gauche

Abstract. The history and main purpose of the creation of the private French theater Rive Gauche are explored. The activity of the Rive Gauche theater and its organizational and creative peculiarities are considered. The repertoire policy is analyzed, i.e. the period of performances, since the founding of the theater until 2017, as well as the operation and pricing policies.

Keywords: private theater, activity of the theater Rive Gauche, organizational and creative features, repertoire, price.

Захарченко Е. А.

Организационно-творческие особенности деятельности частного французского театра «Рив Гош»

Аннотация. Исследована история и главная цель создания частного французского театра «Рив Гош». Рассмотрена деятельность театра «Рив Гош», его становление (в частности, роль Э.-Э. Шмитта), организационные и творческие особенности, полученные им награды. Проанализирована репертуарная политика, а именно период проката спектаклей, от создания театра до 2017 года включительно, а также политика формирования цен на билеты.

Ключевые слова: частный театр, деятельность театра «Рив Гош», организационно-творческие особенности деятельности, репертуар, цена.

Стаття надійшла до редакції 16.07.2019